

Emekli memur tarafından yazılan kitap çalışmasının Gelir Vergisi, KDV açısından durumu hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.42.16.01-GVK-2-1842--8
Tarih	30.01.2012

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

KONYA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Gelir Grup Müdürlüğü)

Sayı : B.07.1.GİB.4.42.16.01-GVK-2-1842--8 30/01/2012

Konu : Serbest Meslek Kazanç İstisnası

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda; emekli memur olduğunuzu, ... adıyla kitap yazarak basımını yaptırdığınızı, ayrıca aynı konuda CD hazırladığınızı ve bunları özel güvenlik okullarına ve internet ortamında satacağınızı belirterek, Gelir Vergisi, Katma Değer Vergisi, Damga Vergisi ve Harç yönünden muaf olup olmadığınızı hususunda bilgi verilmesi istenilmektedir.

1) Gelir Vergisi Yönünden:

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 65 ve 66 ncı maddelerine göre, her türlü serbest meslek faaliyetinden doğan kazançlar serbest meslek kazancı ve serbest meslek faaliyetini mutad meslek halinde ifa edenler de serbest meslek erbabıdır.

Gelir Vergisi Kanununun 18 inci maddesinde, "Müellif, mütercim, heykeltıraş, hattat, ressam, bestekâr, bilgisayar programcısı ve mucitlerin ve bunların kanuni mirasçılarının şiir, hikâye, roman, makale, bilimsel araştırma ve incelemeleri, bilgisayar yazılımı, röportaj, karikatür, fotoğraf, film, video band, radyo ve televizyon senaryo ve oyunu gibi eserlerini gazete, dergi, bilgisayar ve internet ortamı, radyo, televizyon ve videoda yayınlamak veya kitap, CD, disket, resim, heykel ve nota halindeki eserleri ile ihtira beratlarını satmak veya bunlar üzerindeki mevcut haklarını devir ve temlik etmek veya kiralamak suretiyle elde ettikleri hâsılat Gelir Vergisinden müstesnadır.

Eserlerin neşir, temsil, icra ve teşhir gibi suretlerle değerlendirilmesi karşılığında alınan bedel ve ücretler istisnaya dâhildir.

Yukarıda yazılı kazançların arızı olarak elde edilmesi istisna hükmünün uygulanmasına engel teşkil etmez.

Serbest meslek kazançları istisnasının bu Kanunun 94 üncü maddesi uyarınca tevkif suretiyle ödenecek vergiye şümulü yoktur."hükmü yer almıştır.

Aynı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasında, "Kamu idare ve müesseseleri, iktisadî kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadî işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını bilanço veya zirai işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler aşağıdaki bentlerde sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecburdurlar." hükmüne yer verilmiş ve aynı maddenin 2/a bendinde de 18 inci madde kapsamına giren serbest meslek işleri dolayısıyla yapılan ödemelerden (2009/14592 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı gereğince) %17 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılması öngörülmüştür.

Yine aynı Kanunun 86 ncı maddesinin birinci fıkrasının (1/a) bendinde, tam mükellefiyette kazanç ve iratların istisna hadleri içinde kalan kısımları için yıllık beyanname verilmeyeceği ve diğer gelirler için beyanname verilmesi halinde de bu gelirlerin beyannameye dâhil edilmeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Bu açıklamalara göre; özel güvenlik eğitiminde kullanılmak üzere hazırlamış olduğunuz kitap ve CD'lerde yer alan çalışmalarınızın, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu kapsamında eser niteliği taşıdığından Kültür ve Turizm Bakanlığından alınacak yazı ile tevsik edilmesi halinde, Gelir Vergisi Kanununun 18 inci maddesinde yer alan istisnadan faydalanmanız mümkün bulunmakta olup, elde edilen bu gelir için ayrıca beyanname verilmeyecektir.

Öte yandan serbest meslek erbabının, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 153 üncü maddesi uyarınca işe başlamayı vergi dairesine bildirme, 172 ve 210 uncu maddeleri uyarınca serbest meslek kazanç defteri tutma, 236 ncı maddesi uyarınca da mesleki faaliyetlerine ilişkin her türlü tahsilatları için serbest meslek

makbuzu düzenleme mecburiyeti bulunmaktadır.

Bu hükümlere göre, devamlı olarak serbest meslek faaliyetinde bulunan serbest meslek erbabının defter tutma ve belge düzenleme mecburiyeti bulunmaktadır. Ancak 224 seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde konuya ilişkin olarak, münhasıran Gelir Vergisi Kanununun 18 inci maddesinde belirtilen türden faaliyetlerde bulunan ve eserlerini sadece aynı Kanunun 94 üncü maddesinde belirtilen kişi veya kurumlara teslim eden serbest meslek erbabından isteyenlerin, defter tasdik ettirme ve tutma ile belge düzenleme zorunluluklarının hasılat tutarına bağlı olmaksızın kaldırıldığı açıklanmıştır. Ayrıca serbest meslek faaliyetini arızı olarak yapanların da defter tutma ve belge düzenleme zorunlulukları bulunmamaktadır.

Buna göre, istisna kapsamındaki eserlerinizin Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinde sayılanlar dışındakilere de satılması halinde, işe başlama bildiriminde bulunma, serbest meslek kazanç defteri tutma ve serbest meslek makbuzu düzenleme mecburiyetinde bulunduğunuz tabiidir.

2) Katma Değer Vergisi Yönünden:

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 1 inci maddesinde, ticarî, sınaî, ziraî faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde Türkiye'de yapılan teslim ve hizmetlerin KDV ye tabi olduğu; aynı maddenin ikinci fıkrasında da, ticari, sınaî, ziraî faaliyet ile serbest meslek faaliyetinin devamlılığı, kapsamı ve niteliğinin Gelir Vergisi Kanunu hükümlerine göre; Gelir Vergisi Kanununda açıklık bulunmadığı hallerde, Türk Ticaret Kanunu ve diğer ilgili mevzuat hükümlerine göre tayin ve tespit edileceği hükme bağlanmıştır.

Gelir Vergisi Kanununun 18 inci maddesinde sözü edilen faaliyetlerin KDV uygulaması karşısındaki durumuna ilişkin açıklamaların yer aldığı 19 Seri No.lu KDV Genel Tebliğinde, söz konusu faaliyetlerin mutad ve sürekli bir çerçevede sürdürülmesinin gerçek usulde KDV mükellefiyetini gerektirdiği, bu faaliyetlerin arızı olarak yapılması halinde ise vergi aranmayacağı belirtilmiştir.

Bu itibarla, 18 inci madde kapsamına giren faaliyetlerin mutad ve sürekli bir çerçevede sürdürülmesi gerçek usulde KDV mükellefiyetini gerektirmekte olup, bu faaliyetlerin arızı olarak yapılması halinde ise yukarıdaki açıklama çerçevesinde vergi aranılmayacaktır.

Ayrıca söz konusu Tebliğde, Gelir Vergisi Kanununun 18 inci maddesi kapsamına giren teslim ve hizmetleri münhasıran aynı Kanunun 94 üncü maddesinde zikredilen kişi ve kuruluşlara yapanların katma değer vergisinin, bu kişi ve kuruluşlar tarafından sorumlu sıfatıyla beyan edilmesinin uygun görüldüğü, ancak serbest meslek erbabının bu uygulamadan faydalanabilmesi için gerçek usulde katma değer vergisi mükellefiyetlerinin sadece Gelir Vergisi Kanununun 18 inci maddesi kapsamına giren işlemlerden ibaret olması ve işlemlerin tamamının aynı Kanunun 94 üncü maddesine göre gelir vergisi tevkifatına tabi bulunması gerektiği açıklanmıştır.

Ancak, bu şekilde işlem yapılabilmesi için Gelir Vergisi Kanununun 18 inci maddesi kapsamına giren kişilerin bu durumu önceden vergi sorumlusuna bildirmesi gerekmektedir. GVK nun 18 inci maddesi kapsamına giren teslim veya hizmetleri, aynı Kanunun 94 üncü maddesinde sayılan kişi ve kuruluşlar yanında maddede yer almayanlara da yapanlar bu uygulamadan faydalanamayacaktır.

Buna göre, özel güvenlik eğitiminde kullanılmak üzere hazırlamış olduğunuz kitap ve CD'lerde yer alan çalışmalarınızın, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu kapsamında eser niteliği taşıdığı için Kültür ve Turizm Bakanlığından alınacak yazı ile tevsik edilmesi şartıyla, söz konusu faaliyetin mutad meslek haline getirilmeden arızı olarak yapılması halinde elde edilen bedeller üzerinden KDV hesaplanmayacaktır.

Öte yandan, eserin Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesi gereğince tevkifat yapmak mecburiyetinde olanlarca satın alınması halinde satış bedeli üzerinden KDV tevkifatı yapılacağından, durumun önceden vergi sorumlusuna bildirmeniz kaydıyla tarafınızca herhangi bir işlem yapılmasına gerek bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, istisna kapsamındaki eserlerin Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinde sayılanlar dışındakilere de satılması halinde KDV mükellefiyeti tesis edilmesi ve söz konusu teslimlerinizin genel esaslar çerçevesinde KDV ye tabi tutulması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026